

Komentář: Ostuda z Lán. Privatizace Pražského hradu je dokonána

MARTIN ČABAN

Komentátor

30. 3. 6:00

AKTUALIZOVÁNO • 30. 3. 10:20

Neskrývaný nepotismus hradní party bude bohužel nutné nějak vydržet do hořkého, ale už vcelku brzkého konce.

Psal se osmý březen roku 2013 a Hradčanským náměstím se nesl projev čerstvě inaugurovaného prezidenta Miloše Zemana, první hlavy českého státu zvolené v přímé volbě:

V Ústavě ČR existují zbytečné monarchistické prvky, jako je například právo prezidenta ČR udělovat amnestii nebo milosti. Sám za sebe se těchto práv dobrovolně vzdávám a přál bych si, aby byla změněna Ústava takovým způsobem, aby jakýkoli můj nástupce nemohl institut amnestie nebo milosti jakýmkoli způsobem zneužít. A to je jeden z mých závazků mé prezidentské funkce.

Je o devět let, tři týdny a 21 Zemanových prezidentských milostí později a my, kteří jsme navzdory vši zkušenosti doufali, že alespoň nějaké poslední bašty politického vkusu pod těžkým náparem přetrvávají i na Pražském hradě, jsme definitivně vyvedeni z omylu.

Omilostnění odsouzeného šéfa lánské obory Miloše Baláka není ničím jiným než dokončením privatizace Pražského hradu i prezidentského úřadu nejužším okolím prezidenta. Balák byl pravomocně odsouzen ke třem letům vězení, peněžitému trestu a čtyřletému zákazu činnosti v orgánech společností s majetkovou účastí státu. Všechny tři tyto tresty Zeman zrušil, nezbylo z nich nic. Takže Balák nejen nemusí do lochu, ale nemusí ani nic platit. A může – bude-li na tom mít žaludek, což je téměř nepochybné – vesele řídit lánskou oboru dál, jako by se nechumelilo.

A to přesto, že soud pravomocně uznal za prokázané, že Balák ohnul veřejnou zakázku za 200 milionů korun ve prospěch svého známého (kterému mimochodem podmíněný trest vězení platí, protože je pod rozlišovací schopností prezidenta). Pokřivená zakázka za 200 milionů není žádný kavalírský delikt, to je čirá, soudně prokázaná zlodějina velmi zásadního rozsahu. Její zahlazení, které nemá jiný důvod než ten, že Balák je kamarád a chránělec hradního kancléře Vratislava Mynáře, je flagrantním zneužitím institutu milosti. A vysílá velmi „ruský“ nebo chcete-li „mečiarovský“ signál, že věrčuška oddaně přimknutá ke zdroji centrální moci je světskou spravedlností nedotknutelná.

Zajímavé je, že Hrad už se ani neobtěžuje s nějakým složitým zdůvodňováním této nehoráznosti. Ukňučení a ničím nepodložený výkřik, že lánský boss byl ztrestán nikoli za to, co provedl, ale za to, kde pracuje, můžeme rovnou ignorovat. Kromě něj nabízí oficiální zdůvodnění milosti tři další kritéria: Balák dostal milost, protože jej prezident zná, protože je pracovitý a protože byl dosud bezúhonný. Ovšem lidí pracovitých a do odsouzení bezúhonných sedí ve vězení bezpočet a nepochybně je dodnes ani ve snu nenapadlo, že by to byly dostatečné předpoklady pro udělení prezidentské milosti. Takže je celkem zřetelné, které z oněch tří kritérií je to důležité.

Neskrývaný nepotismus hradní party bude bohužel nutné nějak vydržet do hořkého, ale už vcelku brzkého konce. Protože žádný legislativní nástroj, který by stihl zasáhnout, než Zemanovi skončí mandát, nemáme. Ostatně by bylo zrovna v tomto případě složité nabít na ústavní žalobu podle článku 65 Ústavy, protože prezident prostě „jenom“ zneužil svou pravomoc, aby pomohl kumpánovi. Jeho slovní útok na nezávislou justici v odůvodnění milosti je sice mimořádně upatlaný, ale už jsme z prezidentských úst slyšeli mnohem horší věci.

Je pravda, že zrovna za Balákovu milost, která zdaleka není takovou dírou do Ústavy jako jiné Zemanovy kroky v minulosti, schytala hlava státu kritiku i od hnutí ANO. Ale že by to znamenalo ochotu babišovců připojit se k ústavní žalobě, se nezdá pravděpodobné. A bez nich žaloba Sněmovnou neprojde, stejně jako neprošla v minulém volebním období.

Samozřejmě se můžeme při všem rozhořčení trochu rozptýlit akademickými debatami o tom, zda mají napříště milosti podléhat kontrasignaci ministra spravedlnosti nebo zda je z ústavních pravomocí prezidenta vůbec nevyjmout. Nicméně česká Ústava pochroumaná nepromyšleným zavedením přímé volby hlavy státu by potřebovala spíš promyšlenou debatu nad komplexnějšími změnami než hurá akce vyvolané vztekem nad zemanovskými provokacemi. A zdá se, že momentálně má Česko naléhavější problémy k řešení. Uprostřed uprchlické a bezpečnostní krize může složitá debata o jemném předivu ústavnosti jen těžko dopadnout dobře. Hrad se rok před koncem Zemanovy éry definitivně odkopal a prezidentovo okolí už bez jakýchkoli příkras po okraj naplnilo Zemanovo oblíbené heslo „tato země je naše“. Jestli bude Sněmovna měnit státní rozpočet,

může ještě pánům Mynářovi a Nejedlému směle přiškrtit penězovody. Není žádný důvod platit soukromou servisní organizaci několika vyvoleným mužům s pochybnou pověstí a bez bezpečnostní prověrky. Jiná páka na zprivatizovaný Hrad a prezidenta, jehož osobní i názorová integrita se během let rozpadla na kusy (nejen ve vztahu k milostem), už po ruce není.

Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-komentar-ostuda-z-lan-privatizace-prazskeho-hradu-je-dokonana-196054>